

POSTANOWIENIE

Dnia 18 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

w sprawie **C. O.**

uniewinnionego od czynu z art. 157 § 2 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

w dniu 18 czerwca 2019 r.

kasacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela prywatnego

od wyroku Sądu Okręgowego w O.

z dnia 16 listopada 2017 r., sygn. akt II Ka [...],

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w P.

z dnia 19 maja 2017 r., sygn. akt II K [...],

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć oskarżyciela prywatnego K. O. kosztami postępowania kasacyjnego;**
- 3. zasądzić od oskarżyciela prywatnego K. O. na rzecz oskarżonego C. O. kwotę 1.200,00 zł (jeden tysiąc dwieście złotych) tytułem wydatków związanych z ustanowieniem obrońcy z wyboru w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 listopada 2017 r., sygn. akt II Ka [...], Sąd Okręgowy w O., po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela prywatnego K. O., utrzymał w mocy wyrok Sądu Rejonowego w P. z dnia 19 maja

2017 r., sygn. akt II K [...], którym to wyrokiem C. O. uniewinniony został od czynu mającego polegać na tym, że „w dniu 10 listopada 2015 r. w D. w domu mieszkalnym na posesji o nr porządkowym [...], zaatakował K. O. w ten sposób, że na wewnętrznych schodach z piętra na parter tego domu kopnął go nogą w dużą siłą w okolicę lędźwiowo – krzyżową w chwili gdy K. O. schodził po schodach, powodując niekontrolowany upadek na schodach co spowodowało tkliwość palpacyjną wyrostka kolczystego L3, powierzchowny uraz brzucha oraz dolnej części grzbietu i miednicy, wywołując naruszenie czynności narządów ciała i rozstrój zdrowia na okres poniżej 7 dni”.

Kasację od orzeczenia Sądu odwoławczego wniósł pełnomocnik oskarżyciela prywatnego zarzucając:

- 1) „rażące naruszenie art. 433 § 2 oraz art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 i 410 k.p.k., które mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, polegające na nierozpoznanie zarzutu nr 6 lit. a i b apelacji oskarżyciela prywatnego,
- 2) rażące naruszenie art. 433 § 2 oraz art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 i art. 410 k.p.k., które mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, polegające na nierozpoznanie zarzutów nr 1 a), 2 b) i 5 b) apelacji oskarżyciela prywatnego w zakresie w jakim dotyczą nieuwzględnienia zeznania świadka M. K. wskazującej, że „ten brat miał go kopnąć, wypchnąć z mieszkania” i niedostrzeżenia korelacji jej zeznań z zeznaniem oskarżyciela posiłkowego, iż został kopnięty przez swego brata C. O.,
- 3) rażące naruszenie art. 433 § 2 oraz art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 i art. 410 k.p.k., które mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, polegające na nierozpoznanie zarzutu nr 4 apelacji oskarżyciela prywatnego”.

W oparciu o powyższe autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego w P. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

W pisemnej odpowiedzi na kasację obrońca oskarżonego wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przedmiotowa kasacja jest oczywiście bezzasadna, co uprawniało do jej

oddalenia na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Nie można zgodzić się z twierdzeniem skarżącego o naruszeniu przez Sąd odwoławczy standardów kontroli apelacyjnej określonych w art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. Analiza pisemnych motywów zaskarżonego wyroku nie pozostawia wątpliwości, że Sąd ten rozpoznał wszystkie podniesione w apelacji zarzuty, a w zwięzłym, lecz jednocześnie pełnym uzasadnieniu wskazał czym kierował się wydając wyrok i dlaczego zarzuty sformułowane w zwykłym środku odwoławczym uznał za niezasadne. Kwestionując sposób procedowania Sądu drugiej instancji skarżący zapomina, że na etapie postępowania apelacyjnego, zwłaszcza w sytuacji, gdy sąd *ad quem* nie orzeka reformatoryjnie, nie jest jego zadaniem ponowna ocena dowodów, lecz wyłącznie kontrola oceny dokonanej już przez sąd *meriti*. Takiej kontroli Sąd Okręgowy w O. dokonał, a to, że nie odpowiada ona preferencjom skarżącego nie oznacza, iż była to kontrola niepełna lub nierzetelna.

Słusznie Sąd odwoławczy zauważył, że podniesione w apelacji zarzuty kwestionujące ocenę dowodów dokonaną przez Sąd Rejonowy w P., mają charakter wybiórczy. Ten schemat powiela pełnomocnik oskarżyciela prywatnego również na etapie postępowania kasacyjnego. Przekonuje o tym odwoływanie się do tych samych okoliczności, które były już przedmiotem kontroli sądu *ad quem*. Dotyczy to zarówno kwestii związanych z treścią oraz terminem wystawienia zaświadczenia lekarskiego dotyczącego stanu zdrowia pokrzywdzonego, jak i oceny zeznań świadka M. K.. W pierwszym przypadku Sąd drugiej instancji trafnie zauważył pominięcie przez autora apelacji całości uzasadnienia sądu *a quo* co do tej okoliczności, w drugim odwołanie się do jednego zdania z depozycji świadka, a zignorowanie tych, które nie pasowały do prezentowanej przez pokrzywdzonego i jego pełnomocnika tezy, chociażby zapisu w notatniku służbowym oraz jednoznacznego stwierdzenia M. K. „jeżeliby jeden z braci skarżył się, że drugi go kopnął, to by to zostało zawarte w notatce” (k. 85).

Nie jest też tak, że ocena zeznań pokrzywdzonego K. O. – pomijając, iż dokonywał jej, jak to zauważono wyżej, Sąd Rejonowy, a nie Sąd Okręgowy – naruszyła standardy określone w art. 7 k.p.k., o czym przekonują stosowne fragmenty uzasadnień obu sądów powoływane w kasacji również fragmentarycznie (zob. uzasadnienie sądu *meriti* s. 5 - 6 i uzasadnienie Sądu odwoławczego s. 7 - 8).

Na zakończenie przypomnieć należy, że podstawą wydanego w tej sprawie rozstrzygnięcia (uniewinnienie oskarżonego C. O.) był przepis art. 5 § 2 k.p.k.

Nie można zgodzić się ze skarżącym, że wydanie w tej sprawie przez Sąd pierwszej instancji wyroku uniewinniającego (utrzymanego w mocy w instancji *ad quem*) wynikało z niewłaściwej oceny dowodów, a w konsekwencji dokonania przez sądy nieuprawnionego wyboru wersji zdarzenia najkorzystniejszego dla oskarżonego. Stan dowodowy sprawy nie pozwolił bowiem na poczynienie jednoznacznych ustaleń faktycznych, które pozwoliłyby na pełną realizację zasady prawdy materialnej określonej w art. 2 § 2 k.p.k. Za tego rodzaju odczytaniem kasacji przemawia sam sposób jej redakcji, a więc stawianie przez jej autora szeregu pytań, na które sam udziela, w jego przekonaniu poprawnych, lecz mających bezspornie charakter subiektywny, odpowiedzi. Dotyczy to, poza wskazanymi wyżej i tych wywodów skarżącego odnoszących się do zaświadczenia lekarskiego, w których utożsamia stosowne zapisy z rozpoznaniem, podczas gdy niewątpliwie zawarte zostały one w omawianym dokumencie na podstawie wywiadu od pacjenta. Tym samym przedstawiona w zaświadczeniu opinia nie przesądza nie tylko czasu, lecz przede wszystkim sposobu powstania stwierdzonych u pokrzywdzonego obrażeń. Brak możliwości jednoznacznego ustalenia, w oparciu o dostępne i ujawnione dowody, stanu faktycznego to natomiast nic innego jak stan "niedających się usunąć wątpliwości", do których nie tylko może, ale musi mieć zastosowanie reguła określona w art. 5 § 2 k.p.k.. Zasadnie Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 marca 2008 r., III KK 484/07, wskazał, że sformułowana w art. 2 § 2 k.p.k. zasada prawdy materialnej wprowadza wprawdzie w procesie karnym wymóg opierania wszelkich rozstrzygnięć na zgodnych z prawdą ustaleniach faktycznych, rozumie się jednak przez nie ustalenia udowodnione, a więc takie, gdy w świetle przeprowadzonych dowodów fakt przeciwny dowodzeniu jest niemożliwy lub wysoce nieprawdopodobny. Obowiązek udowodnienia odnosić należy jednak tylko do ustaleń niekorzystnych dla oskarżonego, jako że on sam korzysta z domniemania niewinności (art. 5 § 1 k.p.k.), a niedające się usunąć wątpliwości rozstrzyga się na jego korzyść (art. 5 § 2 k.p.k.). Z tych względów wydanie wyroku uniewinniającego jest konieczne nie tylko wówczas, gdy wykazano niewinność oskarżonego, lecz również wtedy, gdy nie udowodniono mu, że jest winny

popęłnienia zarzuconego mu przestępstwa. W tym ostatnim wypadku wystarczy zatem, że twierdzenia oskarżonego, negującego tezy aktu oskarżenia, zostaną uprawdopodobnione. Co więcej, wyrok uniewinniający musi zapaść jednak również i w takiej sytuacji, gdy wykazywana przez oskarżonego teza jest wprawdzie nieuprawdopodobniona, ale też nie zdołano udowodnić mu sprawstwa i winy.

Stan dowodowy, jaki wystąpił w przedmiotowym postępowaniu, nie pozwolił – w oparciu o swobodną ocenę dowodów – na jednoznaczne ustalenie przebiegu zdarzenia w dniu 10 listopada 2015 r., na posesji nr [...] w D.. Skoro zaś tak, a więc nieudowodnienia oskarżonemu winy, nie mogło zapaść orzeczenie inne niż to jakie zostało wydane, natomiast kasacyjny etap postępowania nie jest właściwym do formułowania zarzutów sprowadzających się do ponownej, niejako trzecio-instancyjnej, oceny materiału dowodowego.

Z tym powodów, a także nie znajdując podstaw do orzekania w zakresie szerszym (art. 536 k.p.k.), postanowiono jak w części dyspozytywnej, w tym o kosztach postępowania kasacyjnego (art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.) oraz wydatkach poniesionych przez oskarżonego, związanych z ustanowieniem w tym postępowaniu obrońcy z wyboru (art. 616 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 632 pkt 1 k.p.k. w zw. z § 11 ust. 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tj.: Dz. U. 2015, poz. 1800 ze zm.).

[aw]